

ด่วนที่สุด
ที่ รง ๐๖๔๒/๕๕๕๗

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี กทม.๑๐๔๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง การปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองประกันสังคมแรงงานนอกระบบ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๕๗๙๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่...) พ.ศ. ... จำนวน ๑๕๐ ฉบับ

ด้วยกระทรวงแรงงาน ขอเสนอเรื่อง การปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองประกันสังคมแรงงานนอกระบบมาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓)

ทั้งนี้ เรืองดังกล่าว่ามีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ... ซึ่งต่อมามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๑.๒ กระทรวงแรงงานได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการคุ้มครองประกันสังคมแรงงานนอกระบบ เพื่อให้มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

แรงงานนอกระบบที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนมีทางเลือกจ่ายเงินสมทบเพื่อรับสิทธิประโยชน์ ๒ ทางเลือก คือ

- ทางเลือกที่ ๑ อัตราเงินสมทบเดือนละ ๑๐๐ บาท ได้รับเงินสิทธิประโยชน์ ๓ กรณี คือ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ และตาย (การรักษาพยาบาลใช้สิทธิระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)

- ทางเลือกที่ ๒ อัตราเงินสมทบเดือนละ ๑๕๐ บาท ได้รับเงินสิทธิประโยชน์ ๔ กรณี คือ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตาย และบำนาญชราภาพ (การรักษาพยาบาลใช้สิทธิระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ฯ กำหนดไว้ในระยะเริ่มแรกให้ผู้ประกันตนที่เลือกสิทธิประโยชน์ทางเลือกที่ ๑ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมในอัตราเดือนละ ๗๐ บาท และผู้ประกันตนที่เลือกสิทธิประโยชน์ทางเลือกที่ ๒ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนในอัตราเดือนละ ๑๐๐ บาท จนกว่าสำนักงานประกันสังคมจะประกาศเป็นอย่างอื่น

ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ รวม ๑,๔๓๑,๒๙๘ คน สูงกว่าเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ที่กำหนดไว้ ๑,๔๐๐,๐๐๐ คน

๑.๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ เห็นชอบให้กระทรวงแรงงาน นำเรื่องพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการออมของแรงงานนอกระบบ (ผู้ประกอบอาชีพอิสระ) และกลุ่มผู้เกษียณอายุ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ในการขยายความคุ้มครองประกันสังคม และการออมแก่แรงงานนอกระบบ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การปรับปรุงแนวทางประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล นโยบายด้านแรงงาน ข้อ ๔.๒.๔ “ปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและเห็นประโยชน์ในการประกันตนของแรงงานนอกระบบ” ซึ่งมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔

๓. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

การปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบ ให้มีผลในทางปฏิบัติ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องขออนุมัติหลักการเพื่อให้เข้าสู่กระบวนการและระยะเวลาในขั้นตอนการแก้ไขกฎหมายโดยเร็ว

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการประกันสังคมมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแรงงานนอกระบบที่สมัครใจเข้าเป็นผู้ประกันตน สามารถเลือกส่งเงินสมทบ เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ ๒ ทางเลือก จากนโยบายของรัฐบาลที่ประสงค์จะให้ประชาชนแรงงานนอกระบบมีการออมเพื่อเป็นหลักประกันรายได้เมื่อสูงอายุ ประกอบกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ กำหนดให้มีสิทธิเงินบำเหน็จและบำนาญชราภาพแก่ผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ซึ่งผู้ประกันตนภาคบังคับที่เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการจะเริ่มได้สิทธิ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ แต่ผู้ประกันตนซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบได้รับสิทธิเงินบำเหน็จชราภาพตามทางเลือกที่ ๒ เพียงกรณีเดียว ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำในระหว่างผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม จึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา ให้สิทธิเงินบำนาญชราภาพ ตามความเหมาะสม แก่ผู้ประกันตนซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบ และเป็นไปตามข้อเสนอของประชาชนแรงงานนอกระบบ โดยการปรับปรุงสิทธิประโยชน์เดิม และเพิ่มทางเลือกที่ ๓ ในระบบประกันสังคมมาตรา ๔๐ ซึ่งมีหลักการจัดเก็บเงินสมทบจาก ๒ ฝ่าย ได้แก่ ผู้ประกันตนและรัฐบาลในอัตราเดือนละ ๒๐๐ บาท (ผู้ประกันตนจ่าย ๑๐๐ บาท/เดือน และรัฐบาลสมทบ ๑๐๐ บาท/เดือน) เพื่อให้ได้รับสิทธิเงินบำนาญชราภาพ ซึ่งจะส่งผลให้มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต

๔.๒ ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงาน

๑) กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไป เช่น เกษตรกร ผู้รับรรับจ้าง ค้าขาย หาบเร่ แผงลอย ฯลฯ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๕-๖๐ ปีบริบูรณ์ สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ และมีบทเฉพาะกาล ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับ หากในวันที่ประชาชนสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตน ผู้ใดมี อายุเกิน ๖๐ ปี ให้มีสิทธิเป็นผู้ประกันตนได้ และสามารถจ่ายเงินสมทบย้อนหลังได้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อเป็นของขวัญให้แก่แรงงาน ซึ่งขาดโอกาสในการสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนในช่วงที่ประเทศประสบอุทกภัย สามารถสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ ได้ โดยตั้งเป้าหมาย ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนผู้ประกันตน (ยอดสะสม)
๒๕๕๗	๑,๗๕๙,๐๐๐ คน
๒๕๕๘	๒,๙๐๐,๐๐๐ คน
๒๕๕๙	๓,๔๐๐,๐๐๐ คน
๒๕๖๐	๓,๙๐๐,๐๐๐ คน
๒๕๖๑	๔,๔๐๐,๐๐๐ คน

๒) สิทธิประโยชน์ มีการปรับปรุงเป็น ๓ ทางเลือก และเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางเลือกที่ ๑ และทางเลือกที่ ๒ ในปัจจุบัน ดังนี้

- เพิ่มทางเลือกที่ ๓ กรณีชราภาพให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเงินบำนาญชราภาพ
- กรณีเจ็บป่วย โดยจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ กรณีเป็นผู้ป่วยใน โรงพยาบาล จากเดิม ตั้งแต่ ๒ วันขึ้นไป เป็นตั้งแต่วันที่เข้าเป็นผู้ป่วยใน และเพิ่มระยะเวลาการจ่ายเงิน จากเดิมไม่เกิน ๒๐ วันต่อปี เป็นไม่เกิน ๓๐ วันต่อปี
- กรณีตาย ให้สิทธิกรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตายเพียงจ่ายเงินสมทบ ครบ ๑ เดือน ผู้จัดการศพหรือทายาทจะได้รับเงินค่าจัดการศพทันที

ทางเลือก	เงินสมทบ/คน/เดือน	สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
๑	๑๐๐ บาท (สมทบ จากผู้ประกันตน ๗๐ บาทและจากรัฐบาล ๓๐ บาท)	กรณีเจ็บป่วย	เงินทดแทนการขาดรายได้กรณีเป็นผู้ป่วยใน โรงพยาบาล ตั้งแต่ ๑ วันขึ้นไป วันละ ๒๐๐ บาท ปีหนึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน (บริการทางการแพทย์ใช้สิทธิ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)
		กรณีทุพพลภาพ	เงินทดแทนการขาดรายได้ระหว่างเดือนละ ๕๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐ บาท เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี (ขึ้นอยู่กับระยะเวลาส่งเงินสมทบ)
		กรณีตาย	- เงินค่าทำศพ ๒๐,๐๐๐ บาท (กรณีถึงแก่ความ ตายจ่ายเงินสมทบเพียง ๑ เดือน)
๒	๑๕๐ บาท (สมทบ จากผู้ประกันตน ๑๐๐ บาท และจากรัฐบาล ๕๐ บาท)	เช่นเดียวทางเลือกที่ ๑ และเพิ่มเงินบำเหน็จกรณี ชราภาพ	จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ ประกอบด้วยเงินสมทบที่ ผู้ประกันตนจ่าย และผลประโยชน์ตอบแทนรายปี คืนให้แก่ผู้ประกันตน เมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และลาออกจากการเป็นผู้ประกันตน

ทางเลือก	เงินสมทบ/คน/เดือน	สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
๓	๒๐๐ บาท (สมทบจากผู้ประกันตน ๑๐๐ บาทและจากรัฐบาล ๑๐๐ บาท)	ให้ความคุ้มครองเฉพาะกรณีชราภาพเท่านั้น	- ผู้สมัครต้องมีอายุ ๑๕-๖๐ ปีบริบูรณ์ (มีบทเฉพาะกาลในปีแรก ผู้อายุเกิน ๖๐ ปี ขึ้นไป มีสิทธิสมัครและจ่ายเงินสมทбы้อนหลังได้) - ประโยชน์ทดแทน ๑ กรณี คือ กรณีชราภาพ โดยผู้ประกันตนจะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญตามเงื่อนไขการเกิดสิทธิ เมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และแจ้งสิ้นสุดการเป็นผู้ประกันตน

ทั้งนี้ เปิดโอกาสให้ผู้ประกันตนมีทางเลือก ดังนี้

- เลือกชุดที่ ๑ หรือ ชุดที่ ๒ หรือ ชุดที่ ๓ อย่างใดอย่างหนึ่ง
- เลือกชุดที่ ๑ และ ๓ หรือ
- เลือกชุดที่ ๒ และ ๓

๓) การรับขึ้นทะเบียน สำนักงานประกันสังคมเป็นหน่วยงานหลักในการรับขึ้นทะเบียนผู้ประกันตน โดยขอความร่วมมือให้หน่วยงานช่วยดำเนินการรับสมัครสมาชิก ดังนี้

- ธนาคารในกำกับของกระทรวงการคลัง รับสมัครลูกค้าของธนาคารและประชาชนทั่วไป

- กระทรวงมหาดไทย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ รับสมัครประชาชนทั่วไป และสมาชิกของกองทุนภายใต้กำกับ รวมทั้งขอความร่วมมือมอบหมายให้เป็นภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านด้วย

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับสมัครสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในความดูแล

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับสมัครจากสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน

๔) การรับเงินสมทบจะใช้ช่องทางของสำนักงานประกันสังคมเป็นหลัก และเครือข่ายบริการประกันสังคมมาตรา ๔๐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) บริษัท เคาน์เตอร์เซอร์วิส จำกัด ห้างเอสไอ โลตัส และธนาคารพาณิชย์อื่นๆ ที่สนใจจะเข้าร่วมดำเนินงาน โดยกระทรวงแรงงานขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการรับเงินสมทบจากประชาชนและนำส่งสำนักงานประกันสังคมด้วย

๕) การรับสิทธิประโยชน์ ประชาชนผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ มีช่องทาง ยื่นขอรับสิทธิประโยชน์โดยตรง ณ สำนักงานประกันสังคม และขอความร่วมมือธนาคารในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่วยรับภารกิจนี้ด้วย ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคมจะเป็นผู้ดำเนินการวินิจฉัยสิทธิประโยชน์ ตามที่กฎหมายกำหนด และโอนเงินให้แก่ผู้ประกันตนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร

๔.๓ ประมาณการเงินอุดหนุนรัฐบาล ในระยะ ๕ ปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๑)
โดยการกำหนดเป้าหมายและประมาณการเงินอุดหนุนคิดจากฐานมีผู้ประกันตนส่งเงินสมทบต่อเนื่องจำนวน
ร้อยละ ๖๐

ปี	เป้าหมายจำนวนผู้ประกันตน (ล้านคน)				ประมาณการเงินอุดหนุน (ล้านบาท)							
	(๑) เป้าหมาย	(๒) ทางเลือก ๑	(๓) ทางเลือก ๒	(๔) ทางเลือก ๓	(คิดจากฐานผู้ประกันตนส่งเงินสมทบต่อเนื่องร้อยละ ๖๐)							
					รวม		ทางเลือก ๑ (๓๐ บาท/คน/ปี)		ทางเลือก ๒ (๕๐ บาท/คน/ปี)		ทางเลือก ๓ (๑๐๐ บาท/คน/ปี)	
					คน	ล้านบาท	คน	ล้านบาท	คน	ล้านบาท	คน	ล้านบาท
๒๕๕๗	๑.๗๕๙	๐.๐๐๕	๐.๙๘๕	๐.๑๐๙	๑.๐๙๙	๓๒๓.๔๓๙	๐.๐๐๕	๑.๘๐๐	๐.๙๘๕	๕๙๑.๐๐๐	๐.๑๐๙	๑๓๐.๖๗๙
๒๕๕๘	๒.๙๐	๐.๐๐๗	๑.๓๙๓	๑.๕	๒.๓๙๐	๒,๓๐๒.๙๙๒	๐.๐๐๗	๑.๕๑๒	๐.๘๓๕	๕๐๑.๕๘๐	๑.๕๐	๑,๘๐๐.๐๐
๒๕๕๙	๓.๔๐	๐.๐๐๗	๑.๓๙๓	๒.๐	๒.๘๔๐	๒,๙๐๒.๙๙๒	๐.๐๐๗	๑.๕๑๒	๐.๘๓๕	๕๐๑.๕๘๐	๒.๐๐	๒,๔๐๐.๐๐
๒๕๖๐	๓.๙๐	๐.๐๐๗	๑.๓๙๓	๒.๕	๓.๓๙๐	๓,๕๐๒.๙๙๒	๐.๐๐๗	๑.๕๑๒	๐.๘๓๕	๕๐๑.๕๘๐	๒.๕๐	๓,๐๐๐.๐๐
๒๕๖๑	๔.๔๐	๐.๐๐๗	๑.๓๙๓	๓.๐	๓.๘๔๐	๔,๑๐๒.๙๙๒	๐.๐๐๗	๑.๕๑๒	๐.๘๓๕	๕๐๑.๕๘๐	๓.๐๐	๓,๖๐๐.๐๐
รวม					๑๓.๔๕๙	๑๓,๕๓๕.๔๓๙	๐.๐๒๘	๗.๘๔๘	๔.๓๒๘	๒,๕๙๖.๙๖๐	๙.๑๐๙	๑๐,๙๓๐.๖๗๙

การดำเนินงานประกันสังคมมาตรา ๔๐ ที่ผ่านมา ประชาชนขอความมั่นใจว่ารัฐบาลจะ
ช่วยสนับสนุนแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายเงินสมทบอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นสมควรขอรับมติของคณะรัฐมนตรีเป็น
กรอบแนวทางให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนต่อเนื่องไปพลางก่อนจนกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อให้รัฐบาลสามารถจ่ายเงินสมทบร่วมกับผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ ได้ จะแล้วเสร็จ
หนึ่ง เพื่อให้กองทุนประกันสังคมยังคงเสถียรภาพ จึงเห็นสมควรใช้เกณฑ์เงินสดในการจ่ายเงินสิทธิประโยชน์
กรณีบำนาญชราภาพให้แก่ผู้ประกันตน (มาตรา ๔๐)

๔.๔ ประมาณการงบประมาณที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
ปี ๒๕๕๖ ภายหลังพระราชกฤษฎีกามีผลบังคับใช้กระทรวงแรงงานจำเป็นต้องมีงบประมาณเพื่อการดำเนินการ
โดยขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อ
กรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจำนวน ๑๖๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยหกสิบล้านบาทถ้วน) จำแนกดังนี้

- การประชาสัมพันธ์ ๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- การพัฒนาระบบสารสนเทศ
ดูแลรักษาและจัดทำระบบสำรองข้อมูล ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- การจัดพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญรับเงิน
และค่าธรรมเนียมเช็ค ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคมได้ประมาณการงบประมาณที่จะ
ขอรับการสนับสนุนในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ เพื่อเป็นงบประมาณสำหรับการ
ดำเนินงาน และเงินอุดหนุนในส่วนของรัฐบาล ในแต่ละปี หนึ่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ วงเงินเป็นไปตาม
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของ
สภาผู้แทนราษฎร

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	งบประมาณตามร่าง พรบ.งบประมาณ	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า				
	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	
เงินงบประมาณ	๙๒๐.๐๐๐๐	๒,๕๑๙.๑๖๔๘	๓,๑๔๐.๗๘๒๖	๓,๗๖๔.๕๖๒๖	๔,๓๙๐.๗๑๙๗	
- งบดำเนินงาน	๑๙๖.๕๒๐๘	๒๑๖.๑๗๒๘	๒๓๗.๗๙๐๖	๒๖๑.๕๗๐๖	๒๘๗.๗๒๗๗	
- งบเงินอุดหนุน	๗๒๓.๔๗๙๒	๒,๓๐๒.๙๙๒๐	๒,๙๐๒.๙๙๒๐	๓,๕๐๒.๙๙๒๐	๔,๑๐๒.๙๙๒๐	

๔.๕ การดำเนินการตามกฎหมาย

๑) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของผลประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อรองรับการเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์และเพิ่มทางเลือก

๒) เนื่องจากทางเลือกที่ ๓ รัฐบาลต้องจ่ายเงินสมทบเดือนละ ๑๐๐ บาท เท่ากับผู้ประกันตน จึงจำเป็นต้องแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่ ๒ โดยกรมการฯ ได้มีการแก้ไข ในมาตรา ๑๙ จากเดิมกำหนดให้รัฐบาลจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของเงินสมทบที่ได้รับจากผู้ประกันตน เป็น “ไม่เกินเงินสมทบที่ได้รับจากผู้ประกันตน”

๔.๖ ผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนที่จะได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ว่าจะต้องไม่เป็นผู้ที่ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ จึงเห็นสมควรให้ผู้ประกันตน (มาตรา ๔๐) ได้รับสิทธิเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วย

๔.๗ อัตราค่าจ้าง ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ กระทรวงแรงงานโดยสำนักงานประกันสังคม มีอัตราค่าจ้างข้าราชการและพนักงานราชการที่ได้รับจัดสรรเพื่อปฏิบัติงานประกันสังคมมาตรา ๔๐ เมื่อปี ๒๕๕๔ จำนวน ๒๔๘ อัตรา เพียงพอสำหรับรองรับการให้บริการผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ จำนวน ๑.๔๐ ล้านคน เท่านั้น หากมีการกิจการเพิ่มเติม จำเป็นต้องขอรับจัดสรรกรอบอัตราค่าจ้างข้าราชการใหม่ จำนวน ๒๙๓ อัตรา ทั้งนี้ เมื่อดำเนินงานครบ ๓ ปี ให้สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร วิเคราะห์อัตราค่าจ้างให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ กระทรวงแรงงานโดยสำนักงานประกันสังคม มีอัตราค่าจ้างรวม ๖,๘๑๗ อัตรา ประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการซึ่งได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และพนักงานประกันสังคม ซึ่งใช้เงินกองทุนประกันสังคม บุคลากรดังกล่าวประจำ ณ สำนักงานประกันสังคมส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้บริการนายจ้างรวม ๔๑๒,๕๕๙ แห่ง ลูกจ้างผู้ประกันตนภาคบังคับและสมัครใจ รวม ๑๑,๙๖๓,๑๒๙ คน การเพิ่มภารกิจขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นภารกิจในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน จึงเห็นควรขอความเห็นชอบในหลักการกำหนดตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด (ตำแหน่งประกันสังคมจังหวัด) เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง เพื่อรองรับการบริหารจัดการที่เพิ่มขึ้นไปจากเดิม และรองรับการปรับเปลี่ยนระดับการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวก และกระจายการให้บริการแก่ผู้ประกันตนไปถึงระดับพื้นที่อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

๔.๘ กระทรวงแรงงานมีความพร้อมที่จะเริ่มดำเนินการรับสมัครประชาชนแรงงานนอกระบบเข้าเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ ทางเลือกที่ ๓ ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของผลประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับ

/๕. ประเด็น...

๕. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

การปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองประกันสังคมแรงงานนอกระบบ จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขอรับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งจะเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศในระยะยาว จำเป็นต้องขอรับมติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการต่อไป

๖. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

กระทรวงแรงงานเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมีมติ ดังนี้

๖.๑ อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคล ซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่...) พ.ศ. .... และมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

๖.๒ ให้กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สนับสนุนการดำเนินงานตามข้อเสนอของ กระทรวงแรงงาน

๖.๓ ให้กระทรวงแรงงานโดยสำนักงานประกันสังคมตกลงกับธนาคารในกำกับของ กระทรวงการคลัง ในการจ่ายค่าธรรมเนียมอัตราพิเศษ สำหรับการรับเงินสมทบ และการโอนเงินสิทธิประโยชน์ ของผู้ประกันตน (มาตรา ๔๐)

๖.๔ อนุมัติหลักการให้กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคมใช้เกณฑ์เงินสดใน การจ่ายเงินสิทธิประโยชน์กรณีบำนาญชราภาพให้แก่ผู้ประกันตน (มาตรา ๔๐)

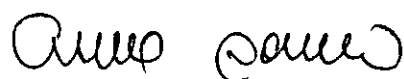
๖.๕ อนุมัติหลักการให้เพิ่มกรอบอัตราค่าจ้างจำนวน ๒๙๓ อัตรา ให้แก่สำนักงาน ประกันสังคม กระทรวงแรงงาน เพื่อการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล และอนุมัติหลักการกำหนด ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด (ตำแหน่งประกันสังคมจังหวัด) เป็น ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง

๖.๖ อนุมัติหลักการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อช่วยเหลือบรรเทาภาระ ค่าใช้จ่ายของประชาชนผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ทางเลือกที่ ๑ ทางเลือกที่ ๒ และทางเลือกที่ ๓ ต่อเนื่องไปจนกว่าร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จะมีผลใช้บังคับ

๖.๗ อนุมัติหลักการเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ในวงเงิน ๑๖๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยหกสิบห้าล้านบาทถ้วน) เพื่อเตรียมการรองรับการดำเนินงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม

สำนักเสริมสร้างความมั่นคงแรงงานนอกระบบ

โทร. ๐ ๒๙๕๖ ๒๐๒๖

โทรสาร ๐ ๒๙๖๘ ๗๕๙๔